Zapisnik Konstitutivne seje Sveta članic COBISS
28. 9. 2026 ob 12. uri, IZUM, Prešernova ulica 17, Maribor

Prisotni člani Sveta članic COBISS:

- Maja Ivanež, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto;
- mag. Branka Kerec Prekoršek, Univerzitetna knjižnica Maribor;
- Damjana Vovk, FDV, Osrednja družboslovna knjižnica J. Goričarja, Ljubljana;
- Melita Pešut, Univerza v Mariboru, Miklošičeva knjižnica – FPNM;
- Lucija Peršin Arifović, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana;
- Irena Rebov, Institut Jožef Stefan, Ljubljana;
- Mateja Aš Šašek, Šolski center Novo mesto;
- Anže Žugič, Narodna in univerzitetna knjižnica

Predstavniki IZUM:

- Dr. Aleš Bošnjak, direktor IZUM
- Tadeja Brešar
- Mag. Branka Badovinac
- Mateja Tratnjek Petre

Predsednik Sveta članic COBISS je pozdravil vse prisotne člane na seji ter predlagal dnevni red:

1. Konstituiranje Sveta članic COBISS
2. Obravnava Letnega programa dela IZUM za leto 2026
3. Nadgradnja koncepta vzajemne katalogizacije: priprave za 2. testiranje
4. Razno

K točki 1

Direktor IZUM-a dr. Bošnjak je pozdravil prisotne člane in predlagal, da izmed sebe izberejo predsednika. Pojasnil je, kakšne so njegove naloge. Za predsednico je predlagal gospo Ireno Rebov, ki se je s predlogom strinjala. Člani Sveta članic COBISS so z dvigom rok soglasno imenovali gospo Ireno Rebov za predsednico Sveta članic COBISS za mandatno dobo širih let.

Predsednica Sveta članic COBISS je predala besedo direktorju IZUM, da predstavi Letni program dela IZUM za leto 2026.

K točki 2

Direktor IZUM-a je predstavil udarne poudarke Letnega programa dela IZUM za leto 2026:

- vključitev orodij umetne inteligence v COBISS Cat;
- nadaljevanje razvoja nove generacije programske opreme COBISS Plus, nadaljevanje s celovito nadgradnjo programske opreme;

- nadaljevanje razvoja platforme za izposojo e-knjig COBISS Ela, dopolnitev bralnika za mobilne naprave, ki je integriran z aplikacijo COBISS Plus;
- upravljanje HPC Vega skupaj s tehnično podporo uporabnikom in znanstvenim ter komercialnim projektom, ki se izvajajo na HPC Vega, nov Superračunalnik je namenjen Tovarni umetne inteligence, ki že teče, vsi računalniki sestavljajo ekosistem naprav in se med seboj dopolnjujejo;
- sodelovanje in koordinacijo v projektu SLAIF skupaj s partnerji;
- projekt DigitalForms in SICRIS;
- sodelovanje v obstoječih konzorcijih na projektih.

Direktor IZUM-a je v nadaljevanju predstavil tudi vsebinske sklope razvojnih aktivnosti ter razvojne in projektne naloge:

- vzajemna katalogizacija, kjer je poudarek na podpori procesa katalogizacije s pomočjo umetne inteligence in na pripravi podatkov za lažji prehod na nov pravilnik RDA;
- aplikacije COBISS za uporabnike, platforma za izposojo E-knjig, administrativno upravlja platformo knjižnica Novo Mesto;
- aplikacije COBISS za knjižničarje, vstopna stran aplikacije COBISS Lib bo nadgrajena z novimi funkcionalnostmi za urejanje osebnih nastavitev uporabnika;
- podpora procesom raziskovalne dejavnosti;
- aplikativna infrastruktura;
- projekt eTorba pri katerem se urejajo digitalni učbeniki;
- COBISS.net, mednarodno sodelovanje v regiji zahodnega Balkana, sodelujejo vse države bivše Jugoslavije razen Hrvaške.

V nadaljevanju so člani Sveta članic COBISS razpravljali o:

- Prehodu šolskih knjižnic na COBISS Ela. Direktor IZUM-a je povedal, da je programsko orodje enako za vse knjižnice, če bodo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in mladino temu naklonjeni se bo prehod izvedel.
- E-učbenikih in projektu Pametna šola. Direktor IZUM-a je menil, da gre za dober projekt, v katerega je IZUM vključen, poudaril je, da je na E-učbenike treba gledati kot na dopolnitev navadnim učbenikom.
- Zainteresiranosti visokošolskih knjižnic za uporabo COBISS Ele. Direktor IZUM-a je menil, da z njimi ne bo veliko dela, saj je platforma zagotovljena.

Predstavnica Šolskega centra Novo mesto je direktorja IZUM-a prosila, da člane Sveta članic COBISS obvesti o vseh morebitnih novih informacijah v zvezi z eTorbo in COBISS Elo.

K točki 3

Predsednica Sveta članic COBISS je besedo predala mag. Branki Badovinac, da predstavi nadgradnjo koncepta vzajemne katalogizacije in priprave na drugo testiranje. Mag. Badovinac je članom Sveta članic COBISS najprej predstavila informacije o dosedanjih predstavitvah in evalvaciji prvega testiranja, v katero so bile vključene vse knjižnice. Trenutno potekajo priprave druge različice testne baze. V testiranje bodo vključene knjižnice, ki so izrazile interes za sodelovanje, k

sodelovanju pa bodo posebej povabljene tudi druge knjižnice, med njimi članice Sveta članic COBISS. V okviru priprav potekajo naslednje aktivnosti:

- Po zaključku seznanitve s prvo različico testne baze in njenega pregleda so bile knjižnice obveščene o rezultatih evalvacije, podana pa so bila tudi dodatna pojasnila. Hkrati so bile pozvane k sodelovanju pri nadaljnjem testiranju.
- Z NUK potekajo usklajevanja glede izboljšav konverzije po posameznih poljih ter drugih vidikov, na katere vpliva nadgradnja koncepta (npr. zapisi CIP).
- Dopolnjevanje testne baze:
    - COBISS Cat:
        - razvoj urejevalnika zapisov in ustrezne logike shranjevanja v COBISS Cat, ki omogočata boljše razumevanje delovanja novega koncepta v praksi;
        - v načrtu je tudi dopolnitev mehanizmov za zagotavljanje kakovosti podatkov v programski opremi COBISS Cat.
    - Izboljšave konverzije:
        - posebni tipi zapisov in podatkov (CIP, dvojniki, zapisi s podpoljem $5 idr.);
        - konverzija posameznih polj (zapisi C2 in blok 7XX).
- Izvajajo se dodatne poglobljene analize (105bf, dvojniki idr.).
- Potekajo dodatne predstavitve (npr. na kongresu ZBDS in Univerzi v Ljubljani) ter sprotno odgovarjanje na vprašanja knjižnic.
- Izvajajo se aktivnosti spremljanja in zagotavljanja kakovosti podatkov (dvojniki, only zapisi idr.).

Na koncu je bila na kratko predstavljena tudi aktivnost obogatitve normativnih zapisov za osebna imena, ki vključuje dodajanje identifikatorjev VIAF, slik skupaj z metapodatki o slikah ter kontroliranih izrazov za označevanje skupin oseb, poimenovanih na podlagi poklica, področja dejavnosti ali interesa.

V nadaljevanju so člani Sveta članic COBISS izpostavili naslednja vprašanja za diskusijo:

- Na vprašanje glede javnosti podatkov in vključevanja slik v normativne zapise je bilo pojasnjeno, da je predviden vnos metapodatkov o slikah; podatki pa naj izhajajo iz javno dostopnih virov ali dogovoru z avtorji, torej tako kot doslej.
- Ob pobudi za uporabo podatkov s portala Slovenska biografija so bili pojasnjeni izzivi, povezani z avtorskimi pravicami portala, ter dejstvo, da portal ne vsebuje podatka o CONOR-ID.
- Na vprašanje, kdo se lahko vključi v testiranje, je bilo pojasnjeno, da se lahko vključi vsaka knjižnica, ki to želi. K sodelovanju bodo posebej povabljene tudi večje knjižnice, ki ustvarjajo večje število bibliografskih zapisov. Pojasnjeno je bilo tudi, da je testna baza dostopna in da se ta trenutno posodablja.
- Na vprašanje glede okvirne časovnice je bilo pojasnjeno, da bodo knjižnice sproti obveščene o nadaljnjih aktivnostih in morebitnih spremembah načrtovanih rokov.
- Na vprašanje o možnosti posredovanja primerov napak v zapisih je bilo podano pojasnilo o zbiranju povratnih informacij, dodano je tudi bilo pojasnilo o kazalnikih uspešnosti konverzije.

K točki 4

Predstavnico Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto je zanimalo, kdaj bosta ugasnila stari COBISS+ in aplikacija mCOBISS. Direktor IZUM-a ji je odgovoril, da je vse odvisno od zadnjih testiranj, predvideno je do konca leta, vendar bo ta čas podaljšan, če bodo ostali kakšni izzivi.

Predstavnica Instituta Jožef Stefan je podala predlog, da se pri katalogizaciji monografskih publikacij z AI omogoči uporaba PDF-jev publikacij, enako, kot deluje katalogizacija člankov. Gospa Tadeja Brešar se je strinjala, da bi bilo to smiselno, do implementacije pa si lahko pomagajo z izrezom zaslonskih slik iz PDF.

Predstavnico Osrednje družboslovne knjižnice J. Goričarja je zanimalo, kam gredo vsebine, ki se ne uporabijo, in ali ostajajo v varnem okolju. Gospa Tadeja Brešar ji je odgovorila, da se ne prenašajo na tuje strežnike. Direktor IZUM-a je dodal, da ima IZUM vse varnostne mehanizme za varno okolje.

Direktor IZUM-a se je zahvalil vsem članicam in članu za sodelovanje na seji.

Seja je bila zaključena ob 13.35 uri.

Irena Rebov

Irena Rebov
Predsednica Sveta članic COBISS